

MIROSLAV FIALA

předseda představenstva a generální ředitel ŠKODA JS, a.s.

Mnoha českým politikům, ekonomům i podnikatelům nebylo právě příjemné zjištění, že ta část plzeňské Škodovky zabývající se jaderným programem byla prodána Rusům. Proč právě jim? Nebylo jiné řešení?

ŠKODA JS, a.s., byla v roce 2004 prodána svým tehdejšími akcionáři ruské společnosti OMZ (Spojené strojírenské podniky). Náš bývalý vlastník jistě zvažoval i jiné nabídky, ale konečné rozhodnutí bylo toto. O důvodech nechci spekulovat, v kapitalismu je takové rozhodnutí vždy plným právem vlastníka.

Ruská strojírenská skupina OMZ představuje sílu, kterou lze srovnat s některými strojírenskými giganty ve světě. Můžete nějaké jmenovat?

Ruská skupina OMZ podniká ve třech oblastech, a to v jaderné energetice, výrobě oceli a kovárství, a také vyrábí důlní zařízení. Zaměstnává asi 17 tisíc pracovníků a je zaměřena především na výrobu a dodávky zařízení. Svým charakterem představuje výrobní energeticko-metalurgický kombinát, který je možno srovnat s některými japonskými firmami, například s KOBÉ.

Uskutočnila tato skupina i jiné nákupy ve střední Evropě?

V roce 2004 koupila firma OMZ i druhou tehdejší dceřinou společnost ŠKODA HOLDING, a.s., a to firmu ŠKODA Steel, jejíž produkce je zaměřena do oblasti ocelářství a kovárství.

Můžete podrobněji představit vaše stěžejní výrobní programy?

K hlavním současným inženýringovým projektům společnosti patří obnova systému kontroly a řízení v Jaderné elektrárně Dukovany. Akce v hodnotě několika miliard korun je zároveň největším jaderným projektem v tomto desetiletí. ŠKODA JS působí v roli dodavatele na klíč při plánovaných odstávkách všech čtyř reaktorů postupně do roku 2009 nahradí původní systém řízení novým – digitálním.

Také v oblasti servisních činností má firma významné zakázky na trzích, kde jsou provozovány jaderné elektrárny typu VVER, a to nejen v Česku a na Slovensku, ale také na Ukrajině, v Maďarsku, Bulharsku a ve Finsku.

A zmíním i dva naše nejvýznamnější výrobní programy. Za prvé jde o výrobu pohonů fidečních tyčí pro regulaci výkonu reaktoru typu VVER. Tato zařízení společně s řídicím systémem dodáváme do ukrajinských jaderných elektráren a do Maďarska, ale potřebují

je i české a slovenské jaderné elektrárny. Od roku 1980 bylo vyrobeno více než 1600 kusů tohoto zařízení.

Druhým výrobním programem, který představuje podstatný podíl na tržbách společnosti, je výroba kontejnerů pro transport a skladování vyhořelého jaderného paliva. ŠKODA JS spolupracuje v této oblasti s německým partnerem a dodává kontejnery pro společnost ČEZ, rovněž ale na trhy v západní Evropě a v Litvě. Dosud jsme vyrobili již více než 250 kusů kontejnerů.

Já i většina čtenářů jsme laici, ale každého jistě vyděsí představa havárie při transportu či skladování vyhořelého jaderného paliva. Vaše firma už vyrobila více než dvě stě kontejnerů pro tento typ odpadu. Komu je dodáváte a jak takový kontejner vlastně vypadá? Jaké má technické a bezpečnostní parametry?

ŠKODA JS zvládla ve spolupráci s německou firmou GNS Essen složitou výrobu kontejnerů typu CASTOR, jejichž těleso je vyrobeno ze speciální tvárné litiny CONSTOR. Tyto kontejnery, určené k uskladnění vyhořelého jaderného paliva, případně i vysoce radioaktivního jaderného odpadu, mají všechny potřebné licence a certifikace, které odpovídají požadavkům Státního úřadu pro jadernou bezpečnost ČR, ale i Mezinárodní agentury pro jadernou bezpečnost.

Havárie kontejneru při transportu z elektrárny do skladu je jedna z mnoha situací, které jsou řešeny v projektové a vypočtové části konstrukčního návrhu kontejneru. Jsou konstruovány tak, aby byly bezpečné i v takových situacích, které mohou nastat například při teroristickém útoku (kupříkladu při zavalení kontejneru stavební sutí vlastního skladu), při pádu letadla na sklad a podobně.

Pro základní představu o bariérách, které chrání radioaktivní obsah kontejneru, je možné uvést následující: stěna kontejneru CASTOR 440/84M, který je určen pro vyhořelé palivo Jaderné elektrárny Dukovany, je silná 400 mm. Tento typ kontejneru má vnější průměr 2,6 metru, výšku přes 4 metry, váží 113 tun a je určen pro suché skladování 84 kusů vyhořelých palivových článků po dobu několika desítek let.

Pokud jde o energetiku, vývoj posledních let spíše k hledání nových energetických zdrojů. Současně se ale nesměle koketuje s prodloužením životnosti jaderných elektráren nebo s budováním nových. To vás musí těšit, ne? Očekáváte boom ve svém oboru?

Aktuální prognózy jsou pro jadernou energetiku velice příznivé. Pro provozovatele jaderných elektráren, zvláště v USA, je dnes velmi atraktivní prodloužení životnosti a zvyšování výkonu stávajících jaderných elektráren. Cena takto získané energie nemá konkurenci a investoři odpadají starost s novým schvalovacím řízením jako v případě výstavby nového bloku. Podobnou cestou postupují i další provozovatelé v celém světě, včetně české společnosti ČEZ.

Největší nárůst nových jaderných kapacit v příštích dvaceti letech očekáváme ve východní Evropě a na Dálném východě (zhruba 3 % ročně). Velký tržní po-

tenciál vidí ŠKODA JS, a.s., v inženýringu a výrobě komponent pro projekty v zemích střední a východní Evropy (Rusko, Bělorusko, Slovensko, potenciálně i Česko a Maďarsko), kde je možno počítat s výstavbou nových bloků o výkonu přibližně 22 až 36 GW. Očekává se, že Rusko zvýší ve střednědobém výhledu instalovanou jadernou kapacitu o 20 GW. Výhodou pro ŠKODA JS bude znalost technologie VVER, která bude v daném teritoriu dominantní.

Situace v západní Evropě je silně ovlivněna dosud platným rozhodnutím některých zemí o útlumu jaderné energetiky. Vedle Francie a Finska, které již výstavbu nových bloků zahájily, se uvažuje o výstavbě nových, respektive prodloužení stávajících jaderných kapacit ve Velké Británii, Švédsku, Nizozemsku a Itálii. ŠKODA JS se etablovala na tomto náročném trhu jako spolehlivý dodavatel jaderného zařízení. V uplynulých letech dodala vnitřní části reaktoru pro dva bloky švédské jaderné elektrárny Forsmark a dva bloky finské elektrárny Olkiluoto. Po náročné kvalifikaci byla naše firma pověřena francouzským kontraktorem Areva, aby vyrobila komponenty pro reaktor nové generace typu EPR, který je ve výstavbě ve Finsku. Spokojenost zákazníka s průběhem této zakázky nám dává určitý předpoklad objednání analogického zařízení pro další reaktory stejného typu.

Kolik vašich zaměstnanců mluví obstojně rusky? Posledních patnáct let se vzdělávání v České republice ve vašem oboru, včetně všeobecně i technické ruštiny, nepokládalo za příliš perspektivní. Jak to řešíte nebo budete řešit v nejbližších letech? Dovedete kádry z Ruska?

Naše firma má ruského akcionáře, ale dodáváme prakticky do celého světa. Podle mého názoru je v současné době, ale i v budoucnu, jedna z nejlepších jazykových kombinací znalost angličtiny a ruštiny. Toto dnes patří mezi základní profesní vybavení těch pracovníků, kteří s našimi partnery ze Západu i Východu komunikují a jednají. Vztahují se to nejen k oblasti obchodu a nákupu, ale i techniky. K dobré úrovni znalosti ruštiny v naší firmě jistě přispěla i více než třicetiletá spolupráce s ruskými specialisty v rámci orientace na jaderné technologie typu VVER.

Personální politika firmy je založena na principu získávat na významná místa ty nejkvalitnější pracovníky, a to buď z vlastních řad, nebo zvenčí.

Co bylo vaším nejsilnějším motivem přijmout současnou funkci předsedy představenstva a generálního ředitele?

Olympijské motto zní: výše, silněji a rychleji. Pro mne bylo vždy jednou ze základních výzev vítězit. Chtěl jsem tuto výzvu znovu podstatupit i ve funkci generálního ředitele. Rád bych také ještě dodal, že nabídka na tuto funkci v tak významné firmě, jako je ŠKODA JS, pro mne byla zároveň velkou ctí. A vnímám to tak stále. Myslím, že je na místě, abych zde poděkoval všem kolegům ve vedení firmy i všem ostatním pracovníkům, za to, že jsme úspěšní, protože se vždy jedná o profesionální kvalitu, nasazení, zodpovědnost a týmovou práci.

V současném představenstvu spolu s vámi pracují tři další Češi a dva Rusové, tedy převaha Čechů. Jak to funguje?

Ano, představenstvo ŠKODA JS, a.s., je šestičlenné, aktuálně jsou to čtyři Češi a dva Rusové. Jsem přesvědčen, že současně představenstvo pracuje dobře. Měřítkem toho jsou určitě výsledky, kterých firma dosahuje od roku 2004. Základem činnosti představenstva je především porozumění businessu firmy a vysoký stupeň vzájemné komunikace mezi jednotlivými členy představenstva.

Firma ŠKODA JS, a.s., je právnickou osobou České republiky a bez ohledu na státní příslušnost jsou všichni členové představenstva statutárně zodpovědní za hospodaření a činnost firmy.

Co ruského milujete?

Balet, ruskou kuchyni a ruskou pohostinnost.

Kontejner typu CASTOR®HAW 20/28 CG pro vysoké aktivní jaderný odpad je určen pro meziklady vyhořelého paliva v Německu a Švýcarsku.

Do meziklady vyhořelého paliva v Jaderné elektrárně Dukovany dodala ŠKODA JS již 64 kontejnerů typu CASTOR®440/84.

Získání unikátní zakázky na výrobu komponent pro pilotní projekt tlakovodního reaktoru třetí generace EPR ve Finsku řadí společnost ŠKODA JS k elitním výrobcům jaderného zařízení ve světě.